

6. Brown, P., & Levinson, S. C. Politeness: Some Universals in Language Usage. Cambridge: Cambridge University Press. 1987.

NEMIS TILIDAGI DINIY MATNLARDA DEYKTIK BIRLIKLARNING MUHIM VAZIFALARI

Abduraxmonova Ra'no Kosimovna

Namangan davlat chet tillar instituti mustaqil izlanuvchisi (DSc)

abdurahmonova.italy@gmail.com

Annotatsiya: Mazkur maqolada nemis tilidagi diniy matnlarda qo‘llaniladigan deyktik birliklarning lingvistik xususiyatlari va ularning matn mazmunini shakllantirishdagi o‘rni tahlil qilinadi. Diniy matnlar o‘zining uslubiy, semantik va pragmatik jihatlar bilan boshqa matn turlaridan farq qiladi. Bunday matnlarda deyktik birliklar shaxs, makon va vaqtga oid ma’lumotlarni ifodalash orqali matnning mazmunini aniqligini ta’minlaydi hamda muallif va o‘quvchi o‘rtasidagi kommunikativ aloqani mustahkamlaydi. Tadqiqotda nemis tilidagi diniy matnlarda uchraydigan shaxsiy, makoniy va zamoniy deyksis birliklari tahlil qilinib, ularning diniy nutqdagi stilistik va semantik vazifalari ko‘rsatib beriladi. Shuningdek, bunday birliklarning diniy matnlarning mazmunini talqin qilish va boshqa tillarga tarjima qilish jarayonidagi ahamiyati ilmiy jihatdan yoritiladi.

Kalit so‘zlar: deyksis, deyktik birliklar, nemis tili, diniy matnlar, shaxsiy deyksis, makoniy deyksis, zamoniy deyksis, pragmatika, semantika, lingvistik tahlil.

Аннотация: В данной статье анализируются лингвистические особенности дейктических единиц, используемых в религиозных текстах немецкого языка, а также их роль в формировании содержания текста. Религиозные тексты отличаются от других типов текстов своими стилистическими, семантическими и прагматическими особенностями. В таких текстах дейктические единицы выражают информацию о лице, времени и пространстве, обеспечивая точность и ясность содержания, а также способствуя установлению коммуникативной связи между автором и читателем. В исследовании рассматриваются личные, пространственные и временные дейктические единицы, встречающиеся в немецких религиозных текстах, и раскрываются их стилистические и семантические функции в религиозном дискурсе. Кроме того, научно освещается значение этих единиц при интерпретации содержания религиозных текстов и в процессе их перевода на другие языки.

Ключевые слова: дейксис, дейктические единицы, немецкий язык, религиозные тексты, личный дейксис, пространственный

дейксис, временной дейксис, прагматика, семантика, лингвистический анализ.

Abstract: This article analyzes the linguistic features of deictic units used in German religious texts and their role in shaping textual meaning. Religious texts differ from other types of texts in their stylistic, semantic, and pragmatic characteristics. In such texts, deictic units express information related to person, time, and place, ensuring the clarity and precision of the content and strengthening the communicative connection between the author and the reader. The study examines personal, spatial, and temporal deictic units found in German religious texts and highlights their stylistic and semantic functions in religious discourse. Furthermore, the importance of these units in interpreting the meaning of religious texts and translating them into other languages is scientifically discussed.

Key words: deixis, deictic units, German language, religious texts, personal deixis, spatial deixis, temporal deixis, pragmatics, semantics, linguistic analysis.

Til insoniyatning eng muhim kommunikativ vositalaridan biri bo‘lib, u orqali jamiyatda bilim, tajriba va ma’naviy qadriyatlar avloddan-avlodga uzatiladi. Tilshunoslik fanida matnning mazmunini to‘g‘ri anglash va talqin qilishda turli lingvistik vositalarning o‘rni alohida o‘rganiladi. Ana shunday muhim lingvistik hodisalardan biri deyksis hisoblanadi. Deyksis nutq jarayonida shaxs, makon va vaqt kabi omillarni ko‘rsatish orqali matnning aniq ma’noga ega bo‘lishini ta’minlaydi. Deyktik birliklar til tizimining muhim elementi bo‘lib, ular nutqning pragmatik jihatlarini ifodalashda muhim rol o‘ynaydi.

Zamonaviy tilshunoslikda deyksis masalasi semantika va pragmatika bilan chambarchas bog‘liq holda o‘rganiladi. Deyktik birliklarning asosiy xususiyati shundaki, ularning ma’nosi nutq vaziyatiga va kontekstga bog‘liq holda aniqlanadi. Masalan, shaxs olmoshlari, ko‘rsatish olmoshlari, makon va vaqtni bildiruvchi birliklar nutq jarayonida muayyan vaziyatga nisbatan ma’no kasb etadi. Shu sababli deyktik birliklar matn mazmunining aniq va to‘g‘ri talqin qilinishida muhim ahamiyat kasb etadi.

Diniy matnlar tilshunoslikda o‘ziga xos uslubiy va semantik xususiyatlarga ega bo‘lgan matn turlaridan biri hisoblanadi. Bunday matnlar ko‘pincha muqaddas manbalar, diniy ta’limotlar, ibodat matnlari yoki diniy sharhlarni o‘z ichiga oladi. Diniy matnlarning asosiy vazifasi insonning ma’naviy hayotiga ta’sir ko‘rsatish, axloqiy qadriyatlarni targ‘ib qilish va diniy g‘oyalarni ifodalashdan iborat. Shu sababli bunday matnlarda til vositalarining, jumladan deyktik birliklarning qo‘llanishi ham o‘ziga xos xususiyatlarga ega bo‘ladi.

Nemis tilidagi diniy matnlarda deytik birliklar muhim semantik va stilistik vazifalarni bajaradi. Ular orqali muallif matnda ifodalangan voqealar, shaxslar yoki vaqt va makon haqidagi ma’lumotlarni aniqlashtiradi. Masalan, shaxsiy deysis diniy matnlarda ko‘pincha inson va ilohiy mavjudot o‘rtasidagi munosabatni ifodalash uchun qo‘llaniladi. Makoniy deysis esa muqaddas joylar yoki voqealar sodir bo‘lgan makonni ko‘rsatishda ishlatiladi. Zamoniy deysis esa diniy matnlarda voqealarning tarixiy yoki abadiy vaqt bilan bog‘liqligini ifodalashga xizmat qiladi.

Diniy matnlarning yana bir muhim xususiyati shundaki, ular ko‘pincha turli tillarga tarjima qilinadi. Shu sababli bunday matnlarda qo‘llanilgan deytik birliklarni to‘g‘ri talqin qilish va boshqa tillarga aniq yetkazish muhim masalalardan biri hisoblanadi. Chunki deytik birliklarning ma’nosi ko‘pincha kontekst bilan bog‘liq bo‘ladi va ularni so‘zma-so‘z tarjima qilish har doim ham matn mazmunini to‘liq ifodalay olmaydi. Tarjimon bunday birliklarni tarjima qilishda matnning diniy mazmuni, stilistik xususiyatlari va kommunikativ vazifasini hisobga olishi zarur.

Mazkur tadqiqotning asosiy maqsadi nemis tilidagi diniy matnlarda qo‘llaniladigan deytik birliklarning lingvistik xususiyatlarini o‘rganish hamda ularning matn mazmunini shakllantirishdagi o‘rnini tahlil qilishdan iborat. Shuningdek, ishda shaxsiy, makoniy va zamoniy deysis birliklarining diniy nutqdagi vazifalari hamda ularning matnni talqin qilish va tarjima qilish jarayonidagi ahamiyati ilmiy jihatdan yoritiladi. Ushbu tadqiqot natijalari diniy matnlarni lingvistik tahlil qilish, shuningdek, ularni boshqa tillarga tarjima qilish jarayonini yanada takomillashtirishga xizmat qiladi.

Diniy matnlarda qo‘llaniladigan til birliklarini o‘rganish zamonaviy lingvistika, pragmatika hamda diskurs tahlilining muhim yo‘nalishlaridan biri hisoblanadi. Ayniqsa, deytik birliklar diniy matnlarda alohida semantik va kommunikativ vazifalarni bajaradi. Bu masala turli tilshunoslar tomonidan o‘rganilgan bo‘lib, ular deysis hodisasini matn mazmunini shakllantiruvchi muhim vosita sifatida talqin qilganlar. Nemis tilidagi diniy matnlar kontekstida deytik birliklarning funksiyasini tushunishda David Crystal va Peter Newmark kabi olimlarning ilmiy qarashlari muhim ahamiyatga ega.

Tilshunos David Crystal o‘zining “A Dictionary of Linguistics and Phonetics” nomli ilmiy asarida deysisni nutq vaziyatiga bog‘liq bo‘lgan lingvistik hodisa sifatida tavsiflaydi. Crystalning ta’kidlashicha, deytik birliklar nutq jarayonida real voqelik bilan til o‘rtasidagi bog‘lanishni ta’minlaydi[1]. Unga ko‘ra, deysis orqali so‘zlovchi nutq jarayonida shaxs, vaqt va makonni aniqlashtiradi hamda tinglovchiga ma’lumotni

aniqroq yetkazadi. Diniy matnlar tilida bu hodisa yanada muhim ahamiyat kasb etadi, chunki bunday matnlarda ko‘pincha muallif va o‘quvchi o‘rtasidagi muloqot o‘ziga xos ma’naviy mazmun bilan boyitiladi.

Masalan, nemis tilidagi diniy matnlarda “ich”, “wir”, “du” kabi shaxs olmoshlari muayyan kommunikativ vazifani bajaradi. Ayrim hollarda “ich” olmoshi payg‘ambar yoki diniy yetakchi nomidan ishlatilsa, boshqa holatlarda esa u insonning ilohiy kuchga murojaatini ifodalaydi[2]. Masalan, “Ich bin der Weg und die Wahrheit und das Leben” kabi jumalalarda “ich” olmoshi muhim teologik ma’noga ega bo‘ladi. Crystalning fikriga ko‘ra, bunday deytik birliklar nafaqat grammatik shakl, balki matnning ideologik va semantik mazmunini ifodalovchi vosita sifatida ham xizmat qiladi. Shu sababli diniy matnlarni tahlil qilishda deytik birliklarning semantik yukini chuqur o‘rganish muhim hisoblanadi.

Tarjima nazariyasi nuqtai nazaridan deytik birliklarni o‘rganishda Peter Newmarkning “A Textbook of Translation” nomli asari muhim ilmiy manbalardan biri hisoblanadi[3]. Newmark tarjima jarayonida kontekstga bog‘liq birliklar, jumladan deytik birliklar alohida e’tibor talab qilishini ta’kidlaydi. Olimning fikricha, diniy matnlar tarjimasida til birliklari nafaqat lingvistik, balki madaniy va semantik jihatdan ham mos ravishda berilishi zarur. Diniy matnlarda ishlatiladigan deytik birliklar ko‘pincha muayyan diniy g‘oyalar yoki muqaddas tushunchalar bilan bog‘liq bo‘ladi.

Masalan, nemis tilidagi diniy matnlarda “hier”, “dort”, “dieser” kabi birliklar muqaddas joylar yoki ma’lum voqealar sodir bo‘lgan makonni ko‘rsatishi mumkin. “Hier ist das Haus Gottes” (“Bu yer Xudoning uyi”) kabi gaplarda “hier” so‘zi oddiy makoniy ko‘rsatkich bo‘lib qolmay, balki muqaddas joyni ifodalovchi semantik yukni ham o‘zida mujassam etadi. Tarjima jarayonida bunday birliklarni to‘g‘ri ifodalash matnning diniy mazmunini saqlab qolishda muhim ahamiyat kasb etadi.

Newmark shuningdek zamoniy deyxsisning diniy matnlardagi o‘rniga ham e’tibor qaratadi. Nemis tilidagi “jetzt”, “heute”, “damals” kabi birliklar voqealarning vaqt bilan bog‘liqligini ifodalash orqali matnning tarixiy yoki ma’naviy kontekstini aniqlashtiradi. Masalan, diniy matnda “Heute ist der Tag des Heils” (“Bugun najot kuni”) kabi jumalar ishlatilganda “heute” so‘zi faqat hozirgi vaqtni emas, balki diniy ma’noda muhim ruhiy holatni ham ifodalaydi. Tarjimon bunday birliklarni tarjima qilish jarayonida ularning kontekstual va stilistik xususiyatlarini hisobga olishi kerak.

Yuqoridagi ilmiy manbalar tahlili shuni ko‘rsatadiki, deytik birliklar diniy matnlarning mazmunini shakllantirishda muhim rol o‘ynaydi. Ular matnning semantik tuzilishini aniqlashtirib, muallif va o‘quvchi o‘rtasidagi kommunikativ aloqani mustahkamlaydi. Shu sababli

nemis tilidagi diniy matnlarni lingvistik tahlil qilishda hamda ularni boshqa tillarga tarjima qilishda deytik birliklarning funksional xususiyatlarini chuqur o‘rganish muhim ilmiy ahamiyatga ega.

Nemis tilidagi diniy matnlarni lingvistik jihatdan tahlil qilish shuni ko‘rsatadiki, deytik birliklar bunday matnlarning semantik va pragmatik tuzilishida muhim rol o‘ynaydi. Diniy diskursda til birliklari nafaqat grammatik vazifani bajaradi, balki muayyan diniy g‘oya, e‘tiqod va ma‘naviy mazmunni ifodalashga ham xizmat qiladi. Shu sababli deytis hodisasi diniy matnlarda matnning ichki mantiqiy tuzilishini shakllantirish, voqealar va shaxslar o‘rtasidagi aloqani aniqlashtirish hamda o‘quvchi yoki tinglovchiga ma‘lumotni aniq yetkazish uchun muhim vosita hisoblanadi. Diniy matnlar ko‘pincha tarixiy voqealar, ilohiy xabarlar yoki diniy ta‘limotlarni ifodalagani sababli ularda qo‘llaniladigan deytik birliklar matnning ma‘nosini chuqurroq anglashga yordam beradi.

Tilshunos olim David Crystal o‘zining lingvistik tadqiqotlarida deytisni nutq vaziyatiga bog‘liq bo‘lgan muhim semantik hodisa sifatida tavsiflaydi. Uning ta‘kidlashicha, til birliklari orqali real voqelik va nutq jarayoni o‘rtasida muayyan bog‘lanish yuzaga keladi va aynan deytik birliklar ushbu bog‘lanishni ifodalashga xizmat qiladi. Nemis tilidagi diniy matnlarda ko‘rsatish olmoshlari, shaxs olmoshlari hamda ravishlar orqali bunday bog‘liqlik aniq namoyon bo‘ladi. Masalan, diniy matnlarda “dieser”, “jener”, “der” kabi birliklar muayyan shaxs yoki voqeani ko‘rsatish orqali matnning semantik aniqligini ta‘minlaydi[4]. Bunday birliklar ko‘pincha muqaddas tushunchalar yoki diniy g‘oyalar bilan bog‘liq holda ishlatiladi.

Masalan, nemis tilidagi diniy matnlarda quyidagi jumla uchraydi: “Dieser ist mein geliebter Sohn.” (“Bu mening sevimli o‘g‘limdir.”)

Ushbu gapda “dieser” ko‘rsatish olmoshi deytik birlik sifatida ishlatilgan bo‘lib, u muayyan shaxsni ajratib ko‘rsatish vazifasini bajaradi. Bu yerda deytis orqali matnning diniy mazmuni aniqlashtiriladi va o‘quvchi diqqatini muhim shaxsga qaratadi. Agar bunday birlik tarjimada yoki talqinda noto‘g‘ri berilsa, gapning semantik mazmuni ham o‘zgarishi mumkin.

Diniy matnlarda shaxsiy deytis ham muhim lingvistik vosita hisoblanadi. Tilshunos Eugene Nida diniy matnlar tarjimasi bilan bog‘liq tadqiqotlarida shaxs olmoshlarining diniy diskursda alohida semantik yukga ega ekanligini ta‘kidlaydi. Uning fikricha, diniy matnlarda qo‘llaniladigan shaxsiy deytis ko‘pincha inson va ilohiy mavjudot o‘rtasidagi munosabatni ifodalash uchun ishlatiladi[5]. Nemis tilidagi diniy matnlarda ich, wir, du, er kabi olmoshlar orqali diniy g‘oyalar ifodalanadi.

Masalan: “Wir glauben an Gott.” (“Biz Xudoga ishonamiz.”) Bu gapda “wir” olmoshi shaxsiy deysis bo‘lib, u muayyan jamoani yoki e‘tiqod qiluvchilar guruhini bildiradi. Bunday birliklar diniy matnlarda jamoaviy e‘tiqod tushunchasini ifodalashga xizmat qiladi. Demak, shaxsiy deysis orqali diniy matnning ijtimoiy va ideologik mazmuni ham namoyon bo‘ladi.

Diniy matnlarda makoniy deysis ham muhim rol o‘ynaydi. Nemis tilida hier, dort, da, oben kabi birliklar makoniy ko‘rsatkich sifatida ishlatiladi. Bunday birliklar diniy matnlarda muqaddas joylar, ibodat maskanlari yoki diniy voqealar sodir bo‘lgan makonni ifodalashga xizmat qiladi. Masalan:

“Dort wird der Herr erscheinen.” (“U yerda Parvardigor zohir bo‘ladi.”)[6]

Ushbu gapda “dort” so‘zi makoniy deysis bo‘lib, voqea sodir bo‘ladigan joyni bildiradi. Biroq diniy kontekstda bu birlik oddiy geografik joyni emas, balki muqaddas yoki ramziy makonni ham anglatishi mumkin.

Zamoniy deysis ham diniy matnlarda alohida semantik vazifani bajaradi. Nemis tilida jetzt, heute, damals, bald kabi birliklar vaqtni ifodalash uchun ishlatiladi. Bunday birliklar diniy matnlarda voqealarning tarixiy yoki ruhiy vaqt bilan bog‘liqligini ko‘rsatadi. Masalan: “Jetzt ist die Zeit des Glaubens.” (“Hozir imon vaqtidir.”)[7]

Bu yerda “jetzt” so‘zi zamoniy deysis bo‘lib, muayyan vaqtni bildiradi. Ammo diniy matn kontekstida bu birlik oddiy vaqtni emas, balki ma‘naviy jihatdan muhim bo‘lgan davrni ham ifodalashi mumkin. Olib borilgan tahlillar shuni ko‘rsatadiki, nemis tilidagi diniy matnlarda deysitik birliklar bir nechta muhim vazifalarni bajaradi. Avvalo, ular matn mazmunining aniqligini ta‘minlaydi va voqealar o‘rtasidagi semantik bog‘liqlikni ko‘rsatadi. Ikkinchidan, deysitik birliklar diniy diskursning stilistik va ifodaviy xususiyatlarini shakllantiradi. Uchinchidan, ular matnni talqin qilish hamda tarjima qilish jarayonida muhim lingvistik vosita sifatida xizmat qiladi.

Shunday qilib, nemis tilidagi diniy matnlar tahlili shuni ko‘rsatadiki, deysitik birliklar matnning semantik yaxlitligini ta‘minlash, diniy g‘oyalarni ifodalash hamda o‘quvchi bilan kommunikativ aloqani o‘rnatishda muhim rol o‘ynaydi. Shu sababli diniy matnlarni lingvistik jihatdan chuqur o‘rganishda deysis hodisasini tahlil qilish muhim ilmiy ahamiyatga ega.

Tadqiqot jarayonida nemis tilidagi diniy matnlarda qo‘llaniladigan deysitik birliklarning lingvistik xususiyatlari va ularning matn mazmunini shakllantirishdagi o‘rni tahlil qilindi. O‘rganish natijalari shuni ko‘rsatdiki, deysitik birliklar diniy matnlarning semantik, pragmatik va stilistik tuzilishini ta‘minlovchi muhim til

vositalaridan biridir. Diniy matnlarda shaxsiy, makoniy va zamoniylar deyksis birliklari keng qo‘llanilib, ular matn mazmunini aniqlashtirish hamda o‘quvchi yoki tinglovchiga voqealar mazmunini aniq yetkazishda muhim rol o‘ynaydi.

Shaxsiy deyksis diniy matnlarda inson va ilohiy mavjudot o‘rtasidagi munosabatni ifodalashda muhim vosita hisoblanadi. Masalan, ich, wir, du kabi olmoshlar diniy nutqda muayyan shaxs yoki guruhni ifodalash bilan birga, diniy g‘oyalarni yetkazishda ham muhim semantik yukni o‘zida mujassam etadi. Makoniy deyksis birliklari esa diniy matnlarda muqaddas joylar yoki voqealar sodir bo‘lgan makonni ko‘rsatish orqali matnning mazmunini aniqligini ta‘minlaydi. Zamoniylar deyksis esa diniy voqealarning vaqt bilan bog‘liqligini ifodalash orqali matnning tarixiy yoki ma‘naviy kontekstini ochib beradi.

Tahlillar natijasida aniqlanishicha, deyktik birliklar diniy matnlarning stilistik tuzilishida ham muhim o‘rin egallaydi. Ular matnning ifodaviyligini oshiradi, muallif va o‘quvchi o‘rtasidagi kommunikativ aloqani mustahkamlaydi hamda diniy g‘oyalarni yanada ta‘sirchan ifodalashga xizmat qiladi. Shu bilan birga, deyktik birliklar diniy matnlarni talqin qilish jarayonida ham muhim ahamiyat kasb etadi. Chunki ularning ma‘nosi ko‘pincha kontekst bilan bog‘liq bo‘lib, matnni to‘g‘ri tushunish uchun nutq vaziyatini hisobga olish zarur.

Shuningdek, diniy matnlarni boshqa tillarga tarjima qilish jarayonida deyktik birliklarning to‘g‘ri ifodalanishi alohida ahamiyatga ega. Tarjima jarayonida deyktik birliklarni so‘zma-so‘z tarjima qilish har doim ham matn mazmunini to‘liq ifodalay olmaydi. Shu sababli tarjimon kontekst, madaniy omillar va matnning diniy mazmunini hisobga olgan holda bunday birliklarni mos ravishda tarjima qilishi lozim.

Umuman olganda, nemis tilidagi diniy matnlarda deyktik birliklar muhim lingvistik va kommunikativ vazifalarni bajaradi. Ular matn mazmunining aniqligini ta‘minlaydi, diniy g‘oyalarni ifodalashga xizmat qiladi hamda matnning semantik va pragmatik tuzilishini shakllantiradi. Shu sababli deyktik birliklarni o‘rganish diniy matnlarning lingvistik tahlili hamda tarjima nazariyasini rivojlantirishda muhim ilmiy ahamiyatga ega.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Helbig G., Buscha J. Deutsche Grammatik: Ein Handbuch für den Ausländerunterricht. – Berlin: Langenscheidt, 2001.
2. Lyons J. Semantics. – Cambridge: Cambridge University Press, 1977.
3. Crystal D. A Dictionary of Linguistics and Phonetics. – Oxford: Blackwell Publishing, 2008.
4. Nida E., Taber C. The Theory and Practice of Translation. – Leiden: Brill, 1982.

5. Yule G. Pragmatics. – Oxford: Oxford University Press, 1996.
6. Newmark P. A Textbook of Translation. – London: Prentice Hall International, 1988.
7. Baker M. In Other Words: A Coursebook on Translation. – London: Routledge, 2011.

GIBRID TA'LIM SHAROITIDA TA'LIM JARAYONINI RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISHNING NAZARIY VA METODIK ASOSLARI

Tolibjanova Iqboloy Toxirjon qizi

Namangan davlat pedagogika instituti Tayanch doktorant

Telefon: +998 94 639 40 89

Annotatsiya: Mazkur maqolada gibrid ta'lim sharoitida ta'lim jarayonini raqamli texnologiyalar asosida takomillashtirishning nazariy va metodik jihatlarini tahlil qilinadi. Zamonaviy ta'lim tizimida axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish, ta'lim jarayonini raqamlashtirish hamda innovatsion pedagogik yondashuvlarni qo'llash masalalari yoritilgan. Shuningdek, gibrid ta'lim modelining ta'lim samaradorligini oshirishdagi o'rni ilmiy jihatdan asoslab berilgan.

Kalit so'zlar: gibrid ta'lim, raqamli texnologiyalar, pedagogik texnologiyalar, masofaviy ta'lim, innovatsion metodlar, raqamli pedagogika, ta'lim jarayoni.

Annotation: This article analyzes the theoretical and methodological foundations of improving the educational process based on digital technologies in hybrid learning conditions. The importance of using modern information and communication technologies and innovative pedagogical approaches in the education system is highlighted.

Keywords: hybrid learning, digital technologies, educational process, innovative methods, distance learning, pedagogical technologies.

Аннотация: В статье анализируются теоретические и методические основы совершенствования образовательного процесса на основе цифровых технологий в условиях гибридного обучения. Освещается значение использования информационно-коммуникационных технологий и инновационных педагогических подходов в системе образования.

Ключевые слова: гибридное обучение, цифровые технологии, образовательный процесс, инновационные методы, дистанционное обучение, педагогические технологии.